

Amstelveen, 26 september 2025

Betreft: schriftelijke vragen ex. artikel 44 RVO inzake opkomstbevordering Tweede Kamerverkiezingen 2025 en Gemeenteraadverkiezingen 2026

Aan het college van burgemeester en wethouders,

Inleiding

De opkomst bij verkiezingen laat al jaren een dalende lijn zien. In Amstelveen was de opkomst bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 nog 81%, in 2023 zakte dit naar 78,4%. Bij de gemeenteraadsverkiezingen daalde de opkomst van 55,6% in 2018 naar 52,8% in 2022.

Ook voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de drempels om te stemmen hoog. Uit onderzoek van NIVEL en het Trimbos-instituut in opdracht van het College voor de Rechten van de Mens blijkt dat in 2017 minder dan de helft (46%) van hen deelnam aan de Tweede Kamerverkiezingen. Meer recente cijfers ontbreken, maar aangezien de opkomst in algemene zin gedaald is, is het aannemelijk dat ook onder deze groep de opkomst verder is gedaald. De belemmeringen voor hen zijn zowel praktisch als institutioneel van aard. Bijvoorbeeld beperkte lees- en schrijfvaardigheid, onduidelijke informatie, toegankelijkheid van locaties, ingewikkelde procedures en de onmogelijkheid om iemand mee te nemen in het stembokje.

Stemmen is de basis van onze democratie en die democratie wordt sterker naarmate meer mensen hun stem laten horen. D66 wil dat alle Amstelveners die kiesgerechtigd zijn, zonder belemmeringen hun stem kunnen uitbrengen en waar nodig ondersteuning krijgen om dit recht te benutten. Vanuit die overtuiging stellen wij de volgende vragen:

Vragen

1. Welke stappen zet het college om de opkomst bij de aanstaande Tweede Kamer en gemeenteraadsverkiezingen te bevorderen? En welke specifieke acties worden ondernomen voor Amstelveners met een (verstandelijke) beperking?
2. Volgens de website van de gemeente Amstelveen zijn bijna alle stembureaus toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. D66 waardeert dit en heeft de volgende vragen:
 - a. Kunt u hiervan (het liefst per stembureau) een beeld geven? Hoe wordt deze toegankelijkheid in de praktijk getoetst, zodat het niet blijft bij beloften op papier?
 - b. Hoe is de toegankelijkheid geregeld voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking? Kan hiervan een overzicht per stembureau worden gemaakt en kan dit met de doelgroep worden gecommuniceerd?
 - c. Welke ondersteuning is beschikbaar voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking om het stemmen te vergemakkelijken?
 - d. Welke mogelijkheden ziet u om de toegankelijkheid van stembureaus verder te vergroten en om het stemmen laagdrempeliger te maken? Bijvoorbeeld via communicatie, oefenstembiljetten of begeleiding buiten het stembokje?
 - e. Bent u bereid om op korte termijn met mensen met (verstandelijke) beperkingen in gesprek te gaan om van hen zelf te horen wat gedaan kan worden om de toegankelijkheid te verbeteren?
 - f. Bent u bereid om vooruitlopend op de komende verkiezingen en in samenwerking met cliëntorganisaties, maatschappelijke partners en zorgaanbieders met inwoners met een beperking te communiceren over de toegankelijkheid van stemlocaties en de beschikbare ondersteuning?
3. Welke maatregelen neemt het college om internationale inwoners met stemrecht beter te informeren over hun stemrecht en het stemproces?
4. Hoe wordt in de communicatie rond de verkiezingen rekening gehouden met begrijpelijke taal en toegankelijkheid voor mensen met beperkte leesvaardigheid?

Namens D66 Amstelveen,
Robert Zuidbroek en Saloua Chaara